

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-585/16

Serin Alheto
proti
Zamestnik-predsedaťel na Dáždžavna agencija za beždžancite

(návrh na začatíe prejudiciálneho konania, ktorý podal Administrativen sáđ Sofia-grad)

„Návrh na začatíe prejudiciálneho konania – Spoločná politika v oblasti azylu a doplnkovej ochrany – Normy pre podmienky, ktoré musia spĺňať štátni príslušníci tretích krajín alebo osoby bez štátnej príslušnosti na poskytnutíe medzinárodnej ochrany – Smernica 2011/95/EÚ – Článok 12 – Vylúčeníe z priznania postavenia utečenca – Osoby zaregistrované Agentúrou Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA) – Existencia ‚prvej krajiny azylu‘ pre palestínskeho utečenca v oblasti pôsobenia UNRWA – Spoločné konania o poskytovaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32/EÚ – Článok 46 – Právo na účinný opravný prostriedok – Posúdeníe v plnom rozsahu a *ex nunc* – Rozsah právomocí prvostupňového súdu – Posúdeníe potrieb medzinárodnej ochrany zo strany súdu – Posúdeníe dôvodov neprípustnosti“

Abstrakt – Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 25. júla 2018

1. *Akty inštitúcií – Smernice – Vykonalie členskými štátmi – Vnútroštátne predpisy spadajúce do pôsobnosti smernice – Vnútroštátne predpisy predchádzajúce smernici, ktoré môžu zabezpečiť súlad vnútroštátneho práva s touto smernicou – Zahrnutíe*
2. *Hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo – Azylová politika – Postaveníe utečenca alebo osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu – Smernica 2011/95 – Konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32 – Postup posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu – žiadost' podaná osobou zaregistrovanou agentúrou UNRWA – Povinnosť overiť existenciu účinnej ochrany alebo pomoci tejto osoby zo strany UNRWA*

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95, článok 12 ods. 1 písm. a) a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32, článok 10 ods. 2]

3. *Akty inštitúcií – Smernice – Účinok – Nevykonanie členským štátom – Právo jednotlivcov dovolávať sa smernice – Podmienky*

(Článok 288 tretí pododsek ZFEÚ)

4. *Hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo – Azylová politika – Postaveníe utečenca alebo osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu – Smernica 2004/83 – Smernica 2011/95 – Žiadost' o priznaníe postavenia utečenca – Osoba, ktorej je poskytovaná ochrana alebo pomoc zo strany iného orgánu*

Organizácie Spojených národov, než je Úrad vysokého komisára pre utečencov – Vylúčenie z postavenia utečenca – Ukončenie uvedenej pomoci – Priamy účinok – Prebratie – Uplatnenie ex offio

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95, článok 12 ods. 1 písm. a); smernica Rady 2004/83, článok 12 ods. 1 písm. a)]

5. *Právo Európskej únie – Výklad – Metódy – Doslovný, systematický a teleologický výklad*
6. *Hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo – Azylová politika – Postavenie utečenca alebo osoby oprávnenej na doplnkovú ochranu – Smernica 2011/95 – Konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32 – Opravný prostriedok proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu – Právo na účinný opravný prostriedok – Povinnosť posúdiť skutkový a právny stav – Rozsah – Osoba, ktorej je poskytovaná ochrana alebo pomoc zo strany iného orgánu Organizácie Spojených národov, než je Úrad vysokého komisára pre utečencov*

[Charta základných práv Európskej únie, článok 47; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95, článok 12 ods. 1 písm. a) a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32, článok 46 ods. 3]

7. *Hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo – Azylová politika – Konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32 – Opravný prostriedok proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu – Právo na účinný opravný prostriedok – Povinnosť posúdiť skutkový a právny stav – Rozsah – Dôvod neprípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu – Zahrnutie – Podmienky*

(Charta základných práv Európskej únie, článok 47; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32, článok 33 ods. 2 a článok 46 ods. 3)

8. *Hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo – Azylová politika – Konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32 – Prístup k postupu posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu – Koncept prvej krajiny azylu – Žiadateľ požievajúci dostatočnú ochranu v krajine z iného dôvodu než ako utečenec – Pojem – Osoba zaregistrovaná agentúrou UNRWA – Zahrnutie – Podmienky*

[Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32, článok 35 prvý odsek písm. b)]

9. *Hraničné kontroly, azyl a prístahovalectvo – Azylová politika – Konania o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany – Smernica 2013/32 – Opravný prostriedok proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu – Právo na účinný opravný prostriedok – Zrušenie pôvodného rozhodnutia – Neexistencia spoločných procesných noriem týkajúcich sa právomoci prijať nové rozhodnutie – Povinnosť prijať nové rozhodnutie v krátkej lehote*

(Charta základných práv Európskej únie, článok 47; smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32, článok 46 ods. 3)

1. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 77)

2. Článok 12 ods. 1 písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany v spojení s článkom 10 ods. 2

smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany sa má vykladať v tom zmysle, že vybavovanie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej osobou, ktorá je zaregistrovaná Agentúrou Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA), si vyžaduje posúdenie toho, či táto osoba požíva účinnú ochranu alebo pomoc zo strany tejto agentúry, za predpokladu, že táto žiadosť nebola predtým zamietnutá na základe dôvodu neprípustnosti alebo na základe iného dôvodu vylúčenia, než je dôvod uvedený v článku 12 ods. 1 písm. a) prvej vety smernice 2011/95.

(pozri bod 90, bod 1 výroku)

3. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 98)

4. Článok 12 ods. 1 písm. a) druhá veta smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany a článok 12 ods. 1 písm. a) druhá veta smernice 2011/95 sa majú vykladať v tom zmysle, že:

- bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neupravuje dôvod ukončenia uplatňovania dôvodu vylúčenia z priznania postavenia utečenca, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach, alebo tento dôvod preberá nesprávne,
- majú priamy účinok a
- možno ich uplatniť aj vtedy, ak žiadateľ o medzinárodnú ochranu na ne výslovne neodkázal.

(pozri bod 101, bod 2 výroku)

5. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 108)

6. Článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že súd členského štátu, ktorý rozhoduje v prvom stupni o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o žiadosti o medzinárodnú ochranu, je povinný posúdiť tak skutkové a právne okolnosti, akými je uplatniteľnosť článku 12 ods. 1 písm. a) smernice 2011/95 na situáciu žiadateľa, ktoré orgán, ktorý toto rozhodnutie prijal, zohľadnil alebo mohol zohľadniť, ako aj tie skutkové a právne okolnosti, ktoré nastali po prijatí uvedeného rozhodnutia.

Článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 tak stanovuje, že na dosiahnutie súladu s článkom 46 ods. 1 tejto smernice musia členské štáty viazané touto smernicou zabezpečiť, aby súd, na ktorom je napadnuté rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu, vykonal „posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu *ex nunc* vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95]“. V tejto súvislosti výraz „*ex nunc*“ zdôrazňuje povinnosť súdu vykonať posúdenie, ktoré prípadne zohľadní nové skutočnosti, ktoré nastali po prijatí rozhodnutia, ktoré je predmetom opravného prostriedku. Takéto posúdenie totiž umožňuje vybaviť žiadosť o medzinárodnú ochranu úplne bez toho, aby bolo potrebné vrátiť vec rozhodujúcemu orgánu. Slovné spojenie „v plnom rozsahu“ uvedené v článku 46 ods. 3 smernice 2013/32 zase potvrdzuje, že súd je povinný posúdiť tak skutočnosti, ktoré rozhodujúci orgán zohľadnil alebo mohol zohľadniť, ako aj tie, ktoré nastali po prijatí rozhodnutia týmto orgánom. Čo sa týka výrazu „prípadné“ obsiahnutého v časti vety „vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice [2011/95]“, poukazuje na to,

ako uviedla Komisia na pojednávaní, že posúdenie v plnom rozsahu a *ex nunc*, ktoré má vykonať súd, sa nemusí nevyhnutne týkať vecného posúdenia potreby medzinárodnej ochrany, a teda že sa môže týkať prípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu, pokiaľ to umožňuje vnútroštátne právo podľa článku 33 ods. 2 smernice 2013/32.

(pozri body 106, 111 – 113, 115, 118, bod 3 výroku)

7. Článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že požiadavka na posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu a *ex nunc* sa môže vzťahovať aj na dôvody neprípustnosti žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa článku 33 ods. 2 tejto smernice, ak to umožňuje vnútroštátne právo, a že v prípade, ak súd, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku, má v úmysle posúdiť dôvod neprípustnosti, ktorý nebol posúdený rozhodujúcim orgánom, musí vypočúť žiadateľa s cieľom umožniť mu vyjadriť osobne v jazyku, ktorý ovláda, svoj názor na uplatniteľnosť uvedeného dôvodu na jeho konkrétnu situáciu.

(pozri bod 130, bod 4 výroku)

8. Článok 35 prvý odsek písm. b) smernice 2013/32 sa má vykladať v tom zmysle, že ak osoba zaregistrovaná Agentúrou Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA) požíva účinnú ochranu alebo pomoc zo strany tejto agentúry v tretej krajine, ktorá nezodpovedá územiu, kde má obvyklý pobyt, ale je súčasťou oblasti pôsobenia uvedenej agentúry, považuje sa za osobu, ktorá požíva dostatočnú ochranu v tejto tretej krajine v zmysle toho ustanovenia, ak táto krajina:

- sa zaväzuje prijať dotknutú osobu späť po tom, čo táto osoba odišla z jej územia, aby požiadala o medzinárodnú ochranu v Európskej únii, a
- uznáva uvedenú ochranu alebo pomoc zo strany UNRWA a dodržiava zásadu zákazu vyhodenia alebo vrátenia a umožňuje tak dotknutej osobe bezpečne sa zdržiavať na jej území v dôstojných životných podmienkach tak dlho, ako to z dôvodu rizík na území jej obvyklého pobytu bude nevyhnutné.

(pozri bod 143, bod 5 výroku)

9. Článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 v spojení s článkom 47 Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že nezavádza spoločné procesné normy, pokiaľ ide o právomoc prijímať nové rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po tom, čo súd rozhodujúci o opravnom prostriedku zrušil pôvodné rozhodnutie o tejto žiadosti. Potreba zabezpečiť potrebný účinok článku 46 ods. 3 tejto smernice a zaručiť účinný opravný prostriedok v súlade s článkom 47 Charty základných práv však vyžaduje, aby sa v prípade vrátenia veci kvázi súdnemu alebo správnenému orgánu podľa článku 2 písm. f) uvedenej smernice v krátkom čase prijalo nové rozhodnutie, ktoré bude v súlade s posúdením obsiahnutým v rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o danom zrušení.

V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 sa týka len „posúdenia“ opravného prostriedku, a teda sa netýka následkov prípadného zrušenia rozhodnutia, ktoré je predmetom opravného prostriedku. Článok 46 ods. 3 smernice 2013/32 by však bol zbavený akéhokoľvek potrebného účinku, ak by sa pripustilo, že po vyhlásení rozsudku, v ktorom súd prvého stupňa vykonal v súlade s týmto ustanovením posúdenie potreby medzinárodnej ochrany žiadateľa v plnom rozsahu a *ex nunc* podľa smernice 2011/95, môže uvedený orgán prijať rozhodnutie, ktoré je v rozpore s týmto posúdením alebo môže nechať uplynúť značne dlhú dobu, ktorá môže zvýšiť riziko, že nastanú skutočnosti, ktoré si budú vyžadovať nové aktualizované posúdenie.

(pozri body 145, 147, 149, bod 6 výroku)